

ЕКСПЕРТНИЙ ВИСНОВОК

галузевої експертної ради щодо можливості акредитації освітньої програми

Відомості про освітню програму, що акредитується

Реєстраційний номер акредитаційної справи	A-19-0126-224
Назва ЗВО (ВСП ЗВО)	Харківський національний педагогічний університет імені Г. С. Сковороди
ID ОП у ЄДЕБО	29453
Назва ОП, рівень вищої освіти, галузь знань і спеціальність	Освітньо-професійна програма «Біологія та валеологія в закладах освіти». Освітній рівень другий (магістерський). Галузь знань 01 Освіта/Педагогіка. Спеціальність 014 Середня освіта (Біологія та здоров'я людини)
Посилання на відомості про самооцінювання ОП	http://hnpu.edu.ua/sites/default/files/files/zvit_samootsinka/samoots_biology.pdf
Посилання на звіт експертної групи	file:///C:/Users/777/Downloads/5.%20Zvit%20%D0%90-19-0126-224.pdf

Пропозицію розглянуто та схвалено на засіданні галузевої експертної ради:

Назва ГЕР	01 Освіта / Педагогіка
Дата засідання	26.12.2019
№ протоколу	№ 40
Доповідач	Шинкарук О.А

1. Призначення висновку

Цей експертний висновок складений галузевою експертною радою (ГЕР) Національного агентства із забезпечення якості вищої освіти.

Розгляд акредитаційної справи ГЕР є однієї із стадій процедури акредитації, що проводиться Національним агентством із забезпечення якості вищої освіти відповідно до Положення про акредитацію освітніх програм, за якими здійснюється підготовка здобувачів вищої освіти, затвердженого наказом Міністерства освіти і науки України від 11 липня 2019 р. № 977, зареєстрованого у Міністерстві юстиції України 8 серпня 2019 р. за № 880/33851.

Експертний висновок ГЕР складається на основі звіту експертної групи, що проводила акредитаційну експертизу, та зауважень ЗВО до нього. Він розглядається на засіданні ГЕР та схвалюється колегіально. Експертний висновок ГЕР разом з іншими матеріалами у подальшому розглядається на засіданні Національного агентства.

2. Наявність або відсутність підстав для відмови в акредитації, не пов'язаних із відповідністю Критеріям оцінювання якості освітньої програми

На думку ГЕР, підстави для прийняття рішення про відмову в акредитації з підстав, не пов'язаних із відповідністю Критеріям оцінювання якості освітньої програми:

◇ наявні

◇ виявлення у поданих для акредитації документах недостовірних відомостей;

◇ відмова ЗВО в допуску експертної групи до закладу вищої освіти під час виїзду на місце проведення експертизи, створення закладом вищої освіти перешкод для роботи експертної групи, інші протиправні або недобросовісні дії ЗВО, які унеможливили проведення акредитаційної експертизи;

◇ встановлення на підставі поданих документів та/або під час виїзду до закладу вищої освіти достатніх підстав вважати, що освітній процес за освітньою програмою не здійснюється.

<x> **відсутні**

Обґрунтування:

Підстави для відмови в акредитації, не пов'язані із відповідністю Критеріям оцінювання якості освітньої програми, відсутні: відомості, представлені у документах, достовірні; представники ЗВО перешкод для роботи експертної групи не створювали; підстав вважати, що освітній процес за ОП не здійснюється, немає

3. Підсумки роботи експертної групи та їх оцінка ГЕР

У цьому розділі ГЕР надає оцінку підсумкам роботи експертної групи у контексті встановлених нею рівнів відповідності Критеріям. Якщо ГЕР вважає, що експертна група неправильно оцінила відповідність певному Критерію, вона має належним чином обґрунтувати це.

Критерій	Рівень відповідності (експертна група)	Стислий підсумок аналізу експертної групи	Рівень відповідності (ГЕР)	Обґрунтування зміни рівня відповідності (якщо він відрізняється від визначеного експертною групою)
<p>Критерій 1. Проектування та цілі освітньої програми</p>	<p>В</p>	<p>При підготовці та реалізації ОП враховується орієнтація на завдання Нової української школи, результати аналізу аналогічних вітчизняних ОП та досвід іноземних закладів, регіональний показник потреби фахівців даної спеціальності. Налагоджена реальна співпраця з роботодавцями при формуванні та оновленні даної ОП. Здійснюється щосеместрове анкетування здобувачів вищої освіти з метою визначення їх рівня задоволеності освітнім процесом. Здобувачі, які навчаються за даною ОП, мають змогу отримати подвійний диплом українського та європейського зразків (Поморська Академія, м. Слупськ, Польща).</p>	<p>Е</p>	<p>Унікальність ОП не розкрито, опосередковано розкрито відповідність цілей ОП місії та стратегії ЗВО. ОПП подано за спеціалізацією 014 Середня освіта, а в меті відсутній аспект підготовки вчителів біології та основ здоров'я. Акцентовано увагу на : «... здатності до самостійної науково-педагогічної діяльності в умовах закладів вищої освіти». Широка сфера працевлаштування (ОПП заявлена за 014 Середня освіта, а в сфері працевлаштування вказано й професійно-технічна освіта). Є суттєві недоліки, які потребують виправлення протягом року.</p>

		<p>Оновлення та доповнення складових ОП відбувається систематично, що було підтверджено під час зустрічей з роботодавцями, проте доцільно було б документально оформлювати даний процес. ОП має значний рівень узгодженості із якісними характеристиками за підкритеріями 1.1, 1.3 та 1.4. Враховуючи певну узгодженість за підкритерієм 1.2, голістичний підхід в оцінюванні, ОП та освітня діяльність за цією програмою загалом відповідають Критерію 1 з недоліками, що не є суттєвими. .</p>		
<p>Критерій 2. Структура та зміст освітньої програми</p>	В	<p>При реалізації ОП передбачений значний обсяг практик для формування фахових компетентностей фахівця. При формуванні груп здобувачів з дисциплін вільного вибору студента 100% аудиторне навчання розпочинається при реєстрації в групу від 5 осіб. Більшість здобувачів даної ОП працюють в закладах середньої освіти, для цього студентам забезпечено широкі можливості у формуванні</p>	Е	<p>ОП не відповідає нормативним документам. ОПП подана за спеціальністю 014 Середня освіта та в розділі «Орієнтація освітньої програми» зазначено первинним - викладач (біологія, валеологія), вторинним - вчитель біології та основ здоров'я.</p> <p>В переліку освітніх компонентів відсутня Методика викладання біології та здоров'я в закладах середньої освіти, дисциплін з валеології та здоров'я . В наявності ОК « Методика викладання біології та</p>

		<p>індивідуальної освітньої траєкторії.</p> <p>Формуванню соціальних навичок при реалізації ОП приділяється досить велика увага, проте вони не досить чітко прописані у ОП.</p> <p>ОП має значний рівень узгодженості із якісними характеристиками за підкритеріями 2.1 - 2.5, 2.7 – 2.9. Враховуючи певну узгодженість за підкритерієм 2.6, голістичний підхід в оцінюванні, ОП та освітня діяльність за цією програмою загалом відповідають Критерію 2 з недоліками, що не є суттєвими.</p>	<p>здоров'язбережувальних дисциплін у вищій школі».</p> <p>Для вибіркового компонентів характерна дуже вузька спрямованість дисциплін, не характерна для викладання в закладах загальної середньої освіти :</p> <p>«Основи інтродукції та акліматизації рослин та протистологія»; «Етологія та теоретичні основи паразитології». «Біологічно активні речовини та механізми органічних реакцій», «Обмін речовин та гуморальна регуляція та механізми стресу і адаптацій».</p> <p>Підготовка вчителя з основ здоров'я відсутня.</p> <p>Представлена структурно-логічна схема ОП не демонструє забезпечення досягнення ПРН, не розкрито взаємозв'язки ОК.</p> <p>При атестації випускників освітньої програми «Біологія та валеологія в закладах освіти) спеціальності 014.05 Середня освіта (Біологія та здоров'я людини) кваліфікаційний іспит не містить складової «здоров'я людини».</p> <p>У навчальному плані у 2 семестрі винесено 6 іспитів, це порушення, дозволяється не більше 5.</p> <p>Є суттєві недоліки, які</p>
--	--	---	--

				потребують виправлення протягом року.
Критерій 3. Доступ до освітньої програми та визнання результатів навчання	В	<p>Інформація щодо правил прийому потенційних здобувачів до ЗВО та заявлена освітня програма знаходяться у відкритому доступі. Правила вступу на ОП та програма вступних іспитів відображають її специфіку, сприяють формуванню вмотивованого контингенту здобувачів освіти. У ЗВО за даною ОП існує практика академічного обміну з європейським університетом (Поморською академією, м. Слупськ), результати навчання якого визнаються у ХНПУ імені Г.С. Сковороди.</p> <p>Доцільно було б більш структурувати інформацію для вступників.</p> <p>ОП має значний рівень узгодженості із якісними характеристиками за підкритеріями 3.2 - 3.4. Враховуючи певну узгодженість за підкритерієм 3.1, голістичний підхід в оцінюванні, ОП та освітня діяльність за цією програмою загалом відповідають Критерію 3 з недоліками, що не є суттєвими.</p>	В	Загалом відповідає визначеному критерію з недоліками, що не є суттєвими.

<p>Критерій 4. Навчання і викладання за освітньою програмою</p>	<p>А</p>	<p>Навчання і викладання на ОП здійснюється на високому науковому та методичному рівні та забезпечує формування системи передбачених програмою компетентностей. Під час реалізації ОП у ЗВО дотримуються студентоцентрованого підходу та принципу академічної свободи. Перегляд та оновлення робочих програм відбувається щорічно. Студенти залучені до реальних наукових досліджень, в тому числі до міжнародних наукових проєктів ОП має значний рівень узгодженості із якісними характеристиками за підкритеріями 4.1 – 4.5. ОП та освітня діяльність за цією програмою повністю відповідають Критерію 4.</p>	<p>В</p>	<p>Не зазначено визначення рівня задоволеності здобувачів вищої освіти методами навчання і викладання відповідно до результатів опитувань. Загалом відповідає визначеному критерію з недовліками, що не є суттєвими.</p>
<p>Критерій 5. Контрольні заходи, оцінювання здобувачів вищої освіти та академічна доброчесність</p>	<p>В</p>	<p>Здобувачі відмічають, що у будь яких конфліктних ситуаціях сформована чітка послідовність етапів оскарження результатів, при цьому вирішення проблеми у більшості випадків реалізується на користь студента, що сприяє позитивній атмосфері</p>	<p>В</p>	<p>Загалом відповідає визначеному критерію з недовліками, що не є суттєвими.</p>

		<p>освітнього процесу та мінімізує рівень виникнення конфліктних ситуацій.</p> <p>Доцільною була б активізація здобувачів щодо власної ініціативи та самостійності з перевірки на плагіат своїх наукових робіт.</p> <p>ОП має значний рівень узгодженості із якісними характеристиками за підкритеріями 5.1 - 5.3. Враховуючи певну узгодженість за підкритерієм 5.4, голістичний підхід в оцінюванні, ОП та освітня діяльність за цією програмою загалом відповідають Критерію 5 з недоліками, що не є суттєвими.</p>		
Критерій 6. Людські ресурси	А	<p>Група забезпечення – вмотивовані, відповідальні, фахівці своєї справи, з високими моральними принципами та переконаннями. На природничому факультеті існує та підтримується добра традиція наукових шкіл, повага до наставників та наступність наукових поколінь. У ЗВО добре організована система рейтингування, підвищення педагогічної кваліфікації викладачів, включно із</p>	В	<p>Потребує оновлення Положення про організацію стажування і взагалі Положення про підвищення кваліфікації з урахуванням «Порядку підвищення кваліфікації педагогічних і науково-педагогічних працівників», затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 21 серпня 2019 р № 800. Загалом відповідає визначеному критерію з недоліками, що не є суттєвими.</p>

		<p>закордонними стажуваннями. Застосовуються різні форми заохочення.</p> <p>ОП має значний рівень узгодженості із якісними характеристиками за підкритеріями 6.1 – 6.6. ОП та освітня діяльність за цією програмою повністю відповідають Критерію 6.</p>		
<p>Критерій 7. Освітнє середовище та матеріальні ресурси</p>	В	<p>У створенні сприятливого освітнього середовища на факультеті активну роль відіграє адміністрація факультету та гарант. У ЗВО проводиться систематична робота із осучаснення лабораторного обладнання. Кожна лекційна аудиторія оснащена комплексом сучасного мультимедійного обладнання.</p> <p>Варто приділити увагу активізації студентського самоврядування на факультеті; посилити матеріально-технічну базу (наприклад, доцільно було б мати на факультеті мультимедійну дошку, якою обладнані більшість ЗЗСО). Учасники освітнього процесу мають можливість безкоштовного доступу до міжнародних наукометричних</p>	В	<p>Не представлено рівень задоволеності здобувачів вищої освіти інформаційною, консультативною та соціальною підтримкою відповідно до результатів опитувань.</p> <p>Загалом відповідає визначеному критерію з недоліками, що не є суттєвими.</p>

		<p>баз даних Scopus, WoS та інших електронних ресурсів близько місяця на рік у даному ЗВО, у інший час навчального року - через уніфікований читацький квиток у інших ЗВО м. Харків протягом року.</p> <p>За підкритеріями 7.3, 7.4, 7.5, 7.6 встановлена повна відповідність Критерію «Освітнє середовище та матеріальні ресурси». Враховуючи певну узгодженість за підкритеріями 7.1 та 7.2, голістичний підхід в оцінюванні, ОП та освітня діяльність за цією програмою загалом відповідають Критерію 7 з недоліками, що не є суттєвими та у ЗВО проводиться робота над їх усуненням.</p>		
Критерій 8. Внутрішнє забезпечення якості освітньої програми	В	<p>Сформована культура якості науково-педагогічних працівників формує відповідне ставлення та культуру якості здобувачів. Проводиться систематичне врахування пропозицій здобувачів вищої освіти та роботодавців щодо якості ОП. Відкритість та готовність викладацького складу групи забезпечення ОП до змін та діалогу із</p>	В	Загалом відповідає визначеному критерію з недоліками, що не є суттєвими.

		<p>здобувачами.</p> <p>Відсутність інструментарію щодо вимірювання якості за окремими напрямками реалізації ОП. Суб'єктна роль студентського самоврядування у процедурах внутрішнього забезпечення якості на етапі становлення.</p> <p>ОП має значний рівень узгодженості із якісними характеристиками за підкритеріями 8.1, 8.3 - 8.7.</p> <p>Враховуючи певну узгодженість за підкритерієм 8.2, голістичний підхід в оцінюванні, ОП та освітня діяльність за цією програмою загалом відповідають Критерію 8 з недоліками, що не є суттєвими.</p>		
Критерій 9. Прозорість та публічність	А	<p>ЗВО пропагується політика відкритості щодо доступу до інформації стосовно особливостей освітньої діяльності. Нормативно-правові документи, які регламентують вступ та функціонування ОП, оприлюднені на сайті ЗВО, що дає змогу всім зацікавленим сторонам отримати необхідну інформацію щодо особливостей підготовки</p>	В	<p>Посилання на веб-сторінку, яка має містити інформацію про оприлюднення на офіційному веб-сайті ЗВО проекту ОП з метою отримання зауважень та пропозиції заінтересованих сторін (стейкхолдерів), відображає сторінку з контактами ЗВО. Загалом відповідає визначеному критерію з недоліками, що не є суттєвими.</p>

		здобувачів за даною освітньою програмою. ОП має значний рівень узгодженості із якісними характеристиками за підкритеріями 9.1 – 9.3. ОП та освітня діяльність за цією програмою повністю відповідають Критерію 9.		
Критерій 10. Навчання через дослідження	-	-	-	-

4. Рекомендації з подальшого удосконалення освітньої програми

У цьому розділі на основі звіту експертної групи та висновків GER резюмуються рекомендації стосовно подальшого удосконалення освітньої програми, включаючи пропозиції щодо усунення виявлених під час акредитації недоліків.

Рекомендації щодо подальшого удосконалення освітньо-професійної програми «Біологія та валеологія в закладах освіти» за спеціальністю 014 Середня освіта (Біологія та здоров'я людини):

1. Привести у відповідність до місії Харківського національного педагогічного університету імені Г. С. Сковороди цілі освітньої програм та конкретизувати унікальність ОП.
2. Внести корективи до опису освітньої програми ОПП:
 - 2.1. Мета - в меті відсутній аспект підготовки вчителів біології та основ здоров'я. Акцентовано увагу на : «... здатності до самостійної науково-педагогічної діяльності в умовах закладів вищої освіти». Програму подано за спеціалізацією 014 Середня освіта.
 - 2.2. У розділі «Ступінь вищої освіти та назва кваліфікації мовою оригіналу» - зазначити магістр. ОПП за спеціальністю 014 внести зміни пріоритетності кваліфікації – спочатку - Вчитель біології та основ здоров'я, потім викладач біології та валеології.
 - 2.3. У розділі «Орієнтація освітньої програми» зазначити первинним - вчитель біології та основ здоров'я, потім викладач (біологія, валеологія).
 - 2.4. Конкретизувати формування соціальних навичок при реалізації ОП.
 - 2.5. Посилити методичну складову в ОП відповідно до її мети, зокрема в переліку ОП відсутні «Методика викладання біології та основ здоров'я в закладах загальної середньої освіти».
 - 2.6. Удосконалити механізм формування індивідуальної освітньої траєкторії здобувачів, зокрема, розширити можливості здобувачів щодо вільного вибору дисциплін (дуже вузька спрямованість дисциплін, не характерна для викладання в закладах середньої освіти); привести відповідно до чинного законодавства співвідношення кількості кредитів для дисциплін нормативних і вільного вибору студентами, збільшивши кількість кредитів ЄКТС на вибіркові дисципліни
 - 2.7. Оптимізувати структурно-логічну схему ОП як сукупність конкретних освітніх компонент / навчальних предметів з метою забезпечення досягнення ПРН, розкрити взаємозв'язки ОК.
 - 2.8. Привести у відповідність «Форми атестації випускників» з профілем ОП та спеціальністю 014 Середня освіта (Біологія та здоров'я людини).
 - 2.9. При атестації випускників освітньої програми «Біологія та валеологія в закладах освіти) спеціальності 014.05 Середня освіта (Біологія та здоров'я людини) передбачити в кваліфікаційному іспиті складову «здоров'я людини».
 - 2.10. Звзувати сферу працевлаштування відповідно до спеціальності.
3. Розробити механізм та проводити опитування здобувачів вищої освіти щодо задоволеності механізмами освітньої, організаційної, інформаційної, консультативної та соціальної підтримки студентів із метою корекції системи таких

заходів.

4. Для посилення внутрішнього забезпечення якості ОП рекомендувати систематичний моніторинг ОПП та розробити інструментарій щодо вимірювання якості за окремими напрямками реалізації ОП.
5. Удосконалити процедуру анкетування / інтерв'ювання здобувачів та роботодавців щодо цілей та змісту ОП з подальшим її оприлюдненням.
6. Посилити роль студентського самоврядування у процедурах внутрішнього забезпечення якості освітньої програми.
7. Оновити Положення про організацію стажування і взагалі Положення про підвищення кваліфікації з урахуванням «Порядку підвищення кваліфікації педагогічних і науково-педагогічних працівників», затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 21 серпня 2019 р № 800.
8. Розробити план заходів покращення матеріально-технічного забезпечення навчальних лабораторій факультету, на яких здійснюється підготовка за даною ОПП..
9. Посилити участь здобувачів вищої освіти та науково-педагогічних працівників у проєктній діяльності та програмах академічної мобільності.
10. Удосконалити технологічні процедури перевірки студентських наукових робіт на унікальність та запровадити систему заходів з активізації перевірки на плагіат наукових робіт здобувачами з власної ініціативи.
11. Здійснити відповідні роботи для удосконалення сайту університету в напрямку пошуку документів та їхньої відповідності посиланням, структурування інформації для вступників.

5. Підсумки

Виходячи із викладеного, галузева експертна рада рекомендує Національному агентству прийняти рішення про:

акредитацію ОП з визначенням «зразкова»

акредитацію ОП

умовну (відкладену) акредитацію ОП

про подання Національному агентству обґрунтованої пропозиції щодо призначення повторної акредитаційної експертизи

відмову в акредитації ОП

Голова ГЕР (електронний підпис)

Ніна ТАРАСЕНКОВА